

Energi & klimaregnskap 2020

Gudbrandsdal Energi Holding AS

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS, med datterselskapene Gudbrandsdal Energi Nett AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				697.2	147.6	46.2 %
Bensin		1,408.8	liters	13.5	3.3	1.0 %
Diesel (NO)		65,615.1	liters	683.7	144.4	45.1 %
Kjemisk prosess total				-	109.4	34.2 %
SF6		4.8	kg	-	109.4	34.2 %
Scope 1 total				697.2	257.1	80.4 %
Elektrisitet total				1,232.2	50.5	15.8 %
Elektrisitet Nordisk miks	Strøm anlegg	257,229.0	kWh	257.2	10.5	3.3 %
Elektrisitet Nordisk miks	Strøm bygg	974,951.0	kWh	975.0	40.0	12.5 %
Elektrisitet grønn total				16.8	-	-
Elektrisitet Fornybar (onsite)	Solcelleanlegg	16,810.0	kWh	16.8	-	-
El-biler total				1.9	0.1	-
Electric car Nordic		11,376.0	km	1.9	0.1	-
Scope 2 total				1,250.9	50.6	15.8 %
Avfall total				-	7.9	2.5 %
Residual waste, incinerated		4.0	m ³	-	0.4	0.1 %
Residual waste, incinerated		9,160.0	kg	-	4.6	1.4 %
Paper waste, recycled		6.0	m ³	-	-	-
Paper waste, recycled		2,905.0	kg	-	0.1	-
Glass waste, recycled		1.0	m ³	-	-	-
Metal waste, recycled		23,834.0	kg	-	0.5	0.2 %
Organic waste, recycled		380.0	kg	-	-	-
Plastic waste, recycled		80.0	kg	-	-	-
EE waste, recycled		3.0	m ³	-	-	-
EE waste, recycled		42,872.0	kg	-	0.9	0.3 %
Wood waste, recycled		2,100.0	kg	-	-	-
Hazardous waste, recycled	Batterier, lysstoffrør, sparepærer, blyakkumulator	162.0	kg	-	-	-
Wood waste, incinerated		7,880.0	kg	-	0.2	0.1 %
Industrial waste, landfill		880.0	kg	-	0.4	0.1 %
Organic waste, composting		33,540.0	kg	-	0.7	0.2 %
Organic waste, incineration/energy recovery		780.0	kg	-	-	-
Tjenestereiser total				-	-	-
Hotel nights, Europe	Firmatur hotell	-	nights	-	-	-
Continental/Nordic, RF	Firmatur fly	-	pkm	-	-	-
Drift Hafslund E-CO Vannkraft Inlandet AS total				-	4.3	1.3 %
Bensin		31.4	liters	-	0.1	-
Diesel (NO)		1,914.9	liters	-	4.2	1.3 %
Scope 3 total				-	12.2	3.8 %
Total				1,948.2	319.8	100.0 %
KJ				7,013,367,871.2		

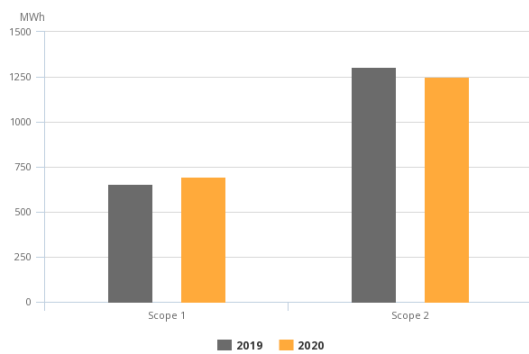
Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	153.0
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	153.1
Total markedsbasert	tCO ₂ e	422.3

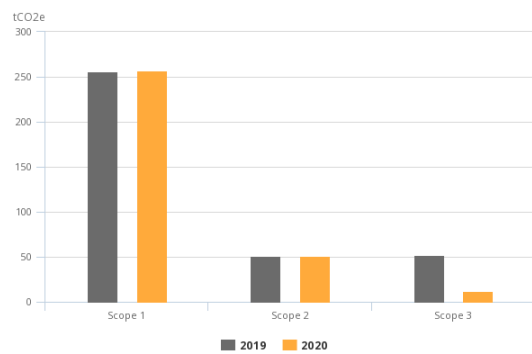
Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Transport total		-	153.0	147.6	-3.5 %
Bensin		-	2.9	3.3	10.6 %
Diesel (NO)		-	150.0	144.4	-3.8 %
Kjemisk prosess total		-	102.6	109.4	6.7 %
SF6		-	102.6	109.4	6.7 %
Scope 1 total		-	255.6	257.1	0.6 %
Elektrisitet total		-	50.4	50.5	0.2 %
Elektrisitet Nordisk miks	Strøm anlegg	-	9.6	10.5	10.3 %
Elektrisitet Nordisk miks	Strøm bygg	-	40.8	40.0	-2.1 %
Elektrisitet grønn total		-	-	-	-
Elektrisitet Fornybar (onsite)	Solcelleanlegg	-	-	-	-
El-biler total		-	0.2	0.1	-47.9 %
Electric car Nordic		-	0.2	0.1	-47.9 %
Scope 2 total		-	50.5	50.6	0.1 %
Avfall total		-	2.0	7.9	299.3 %
Residual waste, incinerated		-	0.5	5.0	916.3 %
Paper waste, recycled		-	-	0.1	465.6 %
Glass waste, recycled		-	-	-	100.0 %
Metal waste, recycled		-	-	0.5	100.0 %
Organic waste, recycled		-	-	-	-0.3 %
Plastic waste, recycled		-	-	-	60.0 %
EE waste, recycled		-	1.4	0.9	-35.5 %
Wood waste, recycled		-	-	-	52.2 %
Hazardous waste, recycled	Batterier, lysstoffrør, sparepærer, blyakkumulator	-	-	-	-100.0 %
Hazardous waste, recycled	Batterier, lysstoffrør, sparepærer, blyakkumulator	-	-	-	100.0 %
Wood waste, incinerated		-	-	0.2	100.0 %
Industrial waste, landfill		-	-	0.4	100.0 %
Organic waste, composting		-	-	0.7	100.0 %
Organic waste, incineration/energy recovery		-	-	-	100.0 %
Tjenestereiser total		-	44.0	-	-100.0 %
Hotel nights, Europe	Firmatur hotell	-	3.6	-	-100.0 %
Continental/Nordic, RF	Firmatur fly	-	40.4	-	-100.0 %
Drift Hafslund E-CO Vannkraft Innlandet AS total		-	5.8	4.3	-25.6 %
Bensin		-	0.1	0.1	-35.9 %
Diesel (NO)		-	5.6	4.2	-25.4 %
Scope 3 total		-	51.8	12.2	-76.5 %
Total		-	357.9	319.8	-10.6 %
Prosentvis endring		-	100.0 %	-10.6 %	

Årlig energiforbruk(MWh) Scope 1 & 2

Årlige klimagassutslipp per Scope

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2018	2019	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	-	263.6	153.0
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	-	263.8	153.1
Total markedsbasert	tCO ₂ e	-	571.1	422.3
Prosentvis endring		-	100.0 %	-26.1 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ₂ e)		-	306.1	307.7	0.5 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ₂ e)		-	357.9	319.8	-10.6 %
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		-	1,960.9	1,948.2	-0.7 %
Sum energiforbruk per lokasjon (MWh)		-	1,305.8	1,250.9	-4.2 %
Total tCO ₂ e/omsetning		-	-	-	4.4 %
Totale tCO ₂ e/årsverk		-	4.9	4.4	-10.0 %
Total tCO ₂ e/Nett customer		-	-	-	-12.7 %
Omsetning	NOK	-	229,593.0	196,510.0	-14.4 %
Nett customer	Ant. nettkunder	-	20,925.0	21,418.0	2.4 %
Årsverk	Ant. årsverk	-	73.1	72.5	-0.8 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderer eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markert). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikse av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikse*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av

ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2019). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2019). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2019). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2019). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2019). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.